

Kabelimägi

Kabelimäge on nimetatud ka Rebasemäeks, kuna siia ulatuvad Rebase talu maad. Kabelimäel asub kivi-kalme, mis oli muinasajal siinse piirkonna tähtsaimaks matusekohaks. Siia maeti inimesi kuni keskajani, seejärel matmispaik unustati – tõenäoliselt sõdade tagajärjel. Rahvajutt väidab, et mäele maeti viimati veel pärast Põhjasõda katku surnud lapsi.

Kabelimäest on aegade jooksul põldu kündes leitud inimeste luid ja relvatükke, samuti ehteid – pronksist käevõrusid, sõrmuseid ja kette, samuti hobuse suu-ruua tükke ning odaotsi. Pärimus jutustab mäe ümbruses toimunud suurtest lahingutest ja vereojadest, ümbritsevaid põlde kutsuti Sõdina väljaks.

Varasemal ajal asusid mäel tuuleveskid. 20. sajandi alguses oli siin järel vaid Rebase talu tuulik. Öösel olevat matusepaigale rajatud veskis käinud vaimud, kes häirisid veskilisi, ning kivi-kalmest möödudes kuulnud „sahinat“. See oli põhjus tuuliku paigutamiseks talule lähemale.

Kalmevaret on minevikus lõhkunud aardekütid. Nende rüüstetööst jäi järele umbes 2 m sügavune ja 6 m laiune auk. Kaevisse august nähtus, et surnud on maetud umbes 70 cm sügavusele ja peaga läänesuunas. Keset kalmistut olnud umbes 7 m läbimõõduga kivi-dest ring – tuuleveski alus.

Kabelimäe kalme on alates 1964. aastast riikliku kaitse all, reg. nr. 17950, täiendav info kultuurimälestiste riiklikus registris <http://register.muinas.ee>

Alja talu veski asus umbes 300 m Kabelimäest Nabala mõisa suunas.